

MAHNILAR MAHNISI

SÜLEYMANIN ULU MAHNISI

ÇEVİRƏNİ
ƏZİZ SƏLAMİ

2008

İncilə görə, İsadən min il öncə yaşamış padşah Süleymanındır bu mahnılar. İsadən beş yüz il öncə bir zamandan sonra, bu mahnılar son şəklini almışdır. İsadən üç yüz il öncə çağlarda bu mahnılar İsrail xalqının toy-mağarlarında oxunurmuş. İsadən iki yüz il sonra yəhudi din başçısı Rabbi Aqiba tərəfindən bu mahnıların toy-mağarlarda oxunması yasaq edilmişdir. Onu, tanrıyla onun seçkin xalqı olan İsrail xalqı arasında dini bir ilgi kimi dəyərləndirmişdir.

Bu baxış, uzun yüz illər boyunca sürünə-sürünə gəlib on səkkizinci yüz ildə Almaniyada Göthe və Herderin çevirmələri və bu mahnıları profan bir baxışla dəyərləndirmələri ilə öz sonuna çatmışdır.

Kilsə və sinaqoq çevrələrində bu mahnıları hələ də tanrıyla bağlayanlar olsa da, bu çox azlıqdadır.

Tarix boyu, kilsəyə görə də, bu mahnılar İsa ilə kilsənin ilgisi kimi yorulmuşdur. Bu, o deməkdir ki, bu mahnılarda sevgilisinin məmələrini körpə marallara bənzədən oğlan İsa peyğəmbərə və sevdiyi oğlanın gözəl qarnını fil dişindən yaradılmış bir sənət işinə bənzədən qız da kilsəyə çevrilmişdir. Di gəl ki, yüz illərcə bu dinlərin qalın və soyuq külü altında quylanmış bu mahnıların nə odu sönmüşdür, nə rəngi və qoxusu azalmışdır. Odunu dünyamızın üzərində yanan günəşdən, rəngini və qoxusunu üstündə yaşadığımız torpaqdan alan bu mahnılar, günəşlə, torpaqla yaşamış və ölüm qədər güclü olan insan sevgisinin odu ilə uzun zamanları isindirmişdir.

Bu mahnılarla bağlı bunu da bilirik ki, ilk orta çağlarda bu günki şəklinə düşmüdü. Yeni, səkkiz bölüm çərçivəsinə salınmışdır.

Bu da artıq bəlli olmuşdur ki, bu mahnıların vətəni bu günki Fələstin və İsraildir. Bu mahnılarda adı çəkilən dağlar və yerlər bu ölkədə, bu adlarla hələ də tanınmaqdadır. Ancaq, bu mahnıların haradan, hansı qaynaqdan baş alıb gəlməsi bəlli deyildir. Bu mahnılar ibrani dilində olsa da, onlarda yer-yer yunan, arami və fars sözlərinin olması onların qaynağına yaxınlaşa bilməyi daha da çətinləşdirir. O bölgədə, o çağlarda yaşayan xalqlardan izlər qalıb bu mahnılarda.

Dünyada itib batmış olan bütün şeylər kimi, bu mahnıların qaynağı da zamanın yaddaşından silinmişdir. Mahnıların biçimində belə, əski Suriya və Misir mahnılarından izlər olduğunu söyləyirlər.

Bu mahnılarda, bütün bitkilərin qoxusu, meyvələrin dadı, çiçəklərin rəngi, quşların mahnısı, günəş əmmiş üzümlərin yaqut şərəbləri, Livan dağlarının yalçın qayalıqlarından uzaqları süzən maralların nazlı duruşları və duru gözləri əl-ələ verib və iki sevgilini ölümsüzlüyə aparırlar. Hardan gəldiklərini bilməsək də, zamanla çiyin-çiyinə gedəcəklərinə inanırıq.

“Mahnılar mahnısı” nı dilimizə çevirmək üçün, Almaniya, on beşinci yüz ildə, birinci dəfə olaraq Martin Luhter tərəfindən almancaya çevrilmiş “Ulu mahnı” dan tutmuş günümüzə qədər bir çoxlarının çevirdiklərini

oxumalı və qarşılaşdırmalı oldum. “Yeni həyat” tərəfindən dilimizə çevrilmiş olan örnəyi də bunlarla qarşılaşdırdım. Bu “Ulu mahnı” lar, bizim dildə, ucuz eşq filmlərində söylənilən dayaz sözlərə çevrilmişdir! Türkcəsini də yoxladım. Bizimkindən bir az ciddi, ancaq bu qədər!

Hər halda, “Yeni həyat” a təşəkkürlərimi bildirməsəm nankorluq olar. Min batmanlıq “Azərbaycan Sovet ensiklopediyası” nda tapa bilmədiyim bəzi çiçək və bitki adlarını həmin bu çevirmədən öyrəndim. Almandada qarşılaşdığım bir çox örnəklər arasından, ilkin örnəyə çox yaxınlaşa bilən çevirmələri özüm üçün qaynaq seçdim. Bəzi örnəklərdə olan açıqlamalar üzərində uzun-uzun dayandım. Bu yolla, ilkinə çox yaxın ola biləcək örnəklərə daha çox güvəndim. Bacardığım qədər, ana qaynağı yansıda bilən, diqqətlə seçdiyim sözləri dilimizin canlı axarına qovuşdurmağa çalışdım.

“Mahnılar mahnısı” iç-içə olan mahnılardır. Bir qızla bir oğlanın bir-birinə dediyi sevdə sözləridir. Bu mahnılarda hansı sözün kimin tərəfindən deyilməsi yazılmamışdır. Bəzən başqalarının səsi də eşidilir. Örnək üçün, qızla danışan Yerusəlim qızları və ya kim olduqları bilinməyən başqaları çıxış edirlər. Bir çox çevirənlər tərəfindən bütün bu çıxış edənlər “qızların xoru”, “çoban qız” və bu kimi başlıqlarla, kim olduqları bəlli edilməyə çalışılmışdır. Halbuki, deyildi ki kimi, ana qaynaqda bunların heç biri yoxdur.

Dilimizdə oxunması çətin olmasın deyə, mən “Qız”, “Oğlan”, “Başqaları” və iki yerdə də “Qızlar” sözləriylə

bu mahnıların kimin tərəfindən söylənməsini bildirdim. Amma “Başqaları” sözünün içində heç kimə bəlli olmayan bir çoxları da ola bilər! Bunu dəqiq bilmək, indiyə kimi heç kəsə mümkün olmamışdır. Bir-biriylə bağlı olan mahnıları, özlüyündə başqa mahnıdan heç asılı olmayan bir mahnı kimi də oxumaq olar. Bəzi adlar və ya anlaşılmaz olan sözləri qaynaqlarımın yardımıyla açıqlamağa çalışdım. Unutmamalıyıq ki, bu mahnıların hansı bir zamandan baş alıb gəlməsi bilinmədiyi kimi, bir çox yerləri də bilinməz qalacaqdır, bu, “Mahnılar mahnısı”nın açılmaz sirri olaraq yaşamış və yaşayacaqdır.

İncilin hesabıyla, bu mahnıların doğulması padşah Süleymana, yəni, üç min ilə yaxın bir çağa gedib çatır. Biz bu gün, bu mahnılardan bir örnek olaraq, bu parçanı oxuyanda:

*Sizi and verirəm marallara,
Çöllərdə diş
Ceyranlara,
Ey Yerusəlimin qızları oyatmayın,
Oyatmayın sevdanı!
Qoyun qalsın ürəyincə*

Ürəyinin döyüntüsünü belə eşidə biləcəyimiz, gözlərini yumub şirin bir rüyaya dalmış “Sevda”nı diksindirib oyatmayaq deyə, nəfəsimizi belə gizləmək istəyirik.

BİRİNCİ BÖLÜM

1

Mahnılar mahnısı
Süleymanındır.

2

QIZ:

Öpsün istərəm
Ağzının öpüşləriylə məni,
Şərabdan daha yaxşıdır
Çünki sevgin sənin.

3

Nə gözəldir qoxusu yağlarının,
Tökülən
Yağdır adın. (*)
Odur ki sevir səni
Bütün qızlar.

(*) *Açıqlamalar:* Ulduzun üstünə basmaqla açıqlamada
ola bilərsiniz.

4

Özünlə apar məni
Durma, gedək artıq!
Aparsın kral məni öz evinə,
Şənlik etmək istəyirik,
Sevinmək istəyirik sənin üçün.
Şərabdan daha çox
Adını öymək istəyirik,
Haqlıdır
Sevənlərin.

5

Qaradırsa üz-gözüm;
Ey Yerusəlimin qızları!
Çadırları kimi Qedarın,
Örtükləri kimi Süleymanın, (*)
Gözələm yenə də.

6

Baxmayın qara olduğuma!
Günəş yandırıb qaraltdı məni,
Qızdırlar mənə anamın oğlanları,
Və gözətçi qoydular üzüm bağlarına.
Öz üzüm bağına baxa bilmədim ki!

7

Ey ruhumun sevdiyi, söylə mənə!
Harda otarırsan sürünü,
Harda yatırırın günorta qoyunlarını,
Nədən örtüm özümü, (*)
Sürülərinin yanında dostlarının?

8

BAŞQALARI:

Ey qadınların ən gözəli!
Bilmirsənsə bunu,
Gəl iziylə sürünün,
Otar oğlaqlarını
Çadırlarının yanında
Çobanların!

9

OĞLAN:

Ey könüldaşım səni mən
Bir madyana bənzədirəm,
Döyüş arabalarında Fironun. (*)

10

Gözəldir yanaqbağınla yanaqların, (*)
Gözəldir incilərdən boyunbağınla
Boynun sənin.

11

Qızıldan
İncə boyunbağı düzəldəcəyik
Gümüştən inciləri,
Sənin üçün.

12

QIZ:

Padşah yanımda oturarkən
Yayılar qoxusu nardımın.

13

Mirra kisəsidir sevgilim,
Yatar arasında
Məmələrimin.

14

Bir dəmət
Xınagülüdür sevgilim,
En-Gedinin üzüm bağlarından.

15

OĞLAN:

Ey könüldaşım!
Nə gözəlsən, nə gözəl,
Bir cüt göyərçindir gözlərin.

16

QIZ:

Ey sevgilim!
Yaraşıqlı və gözəlsən,
Tər otlardır
Yatağımız.

17

Sidr ağacındandır evimizin dirəkləri,
Ardıc taxtalarından
Tavanı.

İKİNCİ BÖLÜM

1

QIZ:

Mən Şaron nərgiziyəm,
Bir zanbağam
Dərələrdə.

2

OĞLAN:

Tikanlar arasında
Bir zanbaq kimidir,
Qızlar arasında
Könüldaşım.

3

QIZ:

Orman ağacları arasında
Bir alma ağacı kimidir
Oğlanlar arasında
Sevgilim.
Zövq alıram kölgəsində
Oturmaqdan,
Şirindir dadı meyvəsinin
Damağımda.

4

Apardı məni
Şərab evinə,
Sevgisi bir bayraqdır
Üzərimdə.

5

Üzüm suyuyla məni gücləndirin, (*)
Almalarla canlandırın,
Sevda xəstəsiyəm
Çünki!

6

Başımın altında
Sol qolu,
Qucaqlamış
Sağ qolu məni .

7

BAŞQALARI:

Sizi and verirəm marallara,
Çöllərdə dişi
Ceyranlara,
Ey Yerusəlimin qızları, oyatmayın,
Oyatmayın sevdanı!
Qoyun qalsın ürəyincə.

8

QIZ:

Dinlə bir,
Hənirtisidir sevgilimin!
Dağlardan aşaraq
Təpələrdən sıçrayaraq
Gəlir o.

9

Bir maral balası,
Bir ceyrandır sevgilim.
Gəldi bax!
Durdu divarımızın ardında.
Boylanıb pəncərədən
Barmaqlıqlar arasından
Baxır mənə.

10

Səsləyir,
Söyləyir mənə sevgilim:
“Dur gözəlim,
Gəl, könüldaşım,
Gəl mənimlə!

11

Bax bir, keçdi qış,
Və kəsdi artıq
Yağışları.

12

Çiç kler görünməyə bařladı,
Çatdı vaxtı mahnıların,
Artıq yurdumuzda
Eřidilir səsi
Qumruların.

13

Əncir aęacı bar verdi,
Yayıldı qoxusu
 z m çiç kl rinin,
Dur artq, g l!
Mənim gözəlim,
Mənim k n ldařım,
G l mənimlə!

14

Ey qayaların yarıęında,
Ey sıldırımlarda
Gizl nmıř g y rçinim! .
Qoy g r m bir görkəmini,
Eřidim bir səsini,
Çünki řirindir səsin sənin,
Və gözəldir g rk min.

15

Tutun t lk ləri, o kiçik t lk ləri!
Pozurlar  z m baęlarını!
 z ml kl rimiz
Çiç kl nmıř çünki." (*)

16

QIZ:

Mənimdir sevgilim,
Onunam mən də,
Otarar qoyunlarını
Zanbaqlar içində.

17

Gün sərinlədimi,
Kölgələr qaçıb gizləndimi,
Geri dön sevgilim,
Sıldırım dağlarda bir maral balası,
Bir ceyran ol!

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1

QIZ:

Gecələri yatağımda,
Aradım ruhumun sevdiyini,
Aradım onu,
Tapa bilmədim.

2

Durum dedim,
Gedim şəhərə,
Dolaşım meydanlarda, küçələrdə,
Arayım ruhumun sevdiyini.
Aradım onu,
Tapa bilmədim.

3

Qarovulçular gördülər məni,
Şəhəri qoruyanlar:
“Görmədinizmi ruhumun sevdiyini?”

4

Onlardan ayrılar-ayrılmaz
Təpdim onu,
Ruhumun sevdiyini.
Tutaraq buraxmadım,
Özümlə anamın evinə
Məni doğan qadının
Otağına apardım onu.

5

BAŞQALARI:

Sizi and verirəm marallara,
Çöllərdə dişi
Ceyranlara,
Ey Yerusəlimin qızları oyatmayın,
Oyatmayın sevdanı!
Qoyun qalsın ürəyincə.

6

Səhradan gələn kimdir?
Bir tüstü sütunu kimidir.
Mirra və buxur
Və tacirlərin
Ədvələrinin qoxusu
Büsbütün
Onunla gəlir.

7

Baxın, Süleymanın
Taxt-rəvanıdır!
Və yanında İsrailin
Altmış pəhləvan igidləri.

8

Hamısının qılıncı var,
Sınanmışlar
Döyüşlərdə,
Dəhşətinə qarşı gecələrin (*)
Bir qılınc taxmış belinə
Hər biri.

9

Livan ağaclarından düzəltirdi
Padşah Süleyman
Öz taxt-rəvanını.

10

Dirəklərini gümüşdən
Söykənəcəyini qızıldan
Və oturacağı al-qırmızı
Qumaşlardan düzəltirdi.
Zövqlə naxışladılar
Yerusəlimin qızları içini.

11

Gəlin ey Sionun qızları və baxın
Padşah Süleymanın
Başındakı tacına!
Könlünün şən günlərində, toyunda
Anası verdi ona.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1

OĞLAN :

Bax gözəlsən, gözəlsən sevgilim!
İki göyərçindir
Örtünün altında gözlərin.
Gilead Dağından dərəyə
Tökülən keçilərdir saçların.

2

Yenicə sudan çıxmış
Qırılmış qoyunlardır dişlərin,
Əkiz balalar doğacaq hər biri,
İçlərində doğmazı yox.

3

Al-qırmızı qaytandır dodaqların,
Ağzın incədir,
Örtünün altında nar parçasıdır
Yanaqların.

4

Boynun
Davudun
Yaraqlar qülləsidir,
Asılmış oradan
Qalxanları min pəhləvanın.

5

Zanbaqlar içində otlayan
Bir cüt əkiz
Körpə maraldır
Məmələrin.

6

Gün sərinlədimi,
Kölgələr gizləndimi,
Mirra dağına
Və buxur təpəsinə gedəcəm.

7

Gözəlsən büsbütün,
Yox əskikliyin
Könüldaşım!

8

Mənimlə Livandan,
Gəl mənimlə Livandan gəlinim!
En Amananın başından,
En Senirin və Hermonun başından,
Gəl aslanların yurdundan,
Qaplanların dağlarından.

9

Aldın könlümü, mənim bacım, gəlinim!
Bir baxışıyla gözlərinin,
Aldın könlümü,
Tək bir zənciriylə boyunbağının.

10

Nə gözəldir sevgin, ey bacım, ey gəlinim!
Daha yaxşıdır şərabdən
Sevgin,
Və qoxusu yağlarının
Büsbütün ədvələrdən.

11

Bal damır dodaqlarından gəlinim!
Bal və süd var
Altında dilinin.
Livan dağları kimi qoxuyur
Əyninə geydiklərin.

12

Qapalı bir bağçadır mənim bacım,
Mənim gəlinim,
Bir bulaq,
Bir qaynaqdır möhürlü.

13

Dadlı meyvələrlə
Bir nar bağçasıdır səndən göyərən.
Xınagülləri, nard çiçəkləriylə dolu.

14

Nard çiçəkləri var orda və zəfəran,
Qoxulu qamışlar və darçınlar,
Hər çeşid buxur kolları,
Mirralar və əzvaylar,
Seçmə ədvələriylə çeşid-çeşid.

15

Bulağısan bağçaların,
Qaynayan həyat suyusan,
Livan dağlarından baş alıb gələn.

16

QIZ:

Oyan ey quzey küləyi!
Gəl sən də, ey güney küləyi!
Əsin bağçamda və yayın qoxularını,
İstərəm sevgilim
Gəlsin bağçasına
Və yesin ən dadlı meyvələrdən!

BEŞİNCİ BÖLÜM

1

OĞLAN:

Gəlmişəm bağçama ey bacım, ey gəlinim!
Dərirəm mirramla bütün qoxulu otlarımı.
Yeyirəm şanımla
Bütün balımı,
İçirəm şərabımla bütün südümü.

Yeyin dostlarım,
İçin və sərxoş olun
Sevdiklərim!

2

QIZ:

Uyumuşdum, qəlbim oyaq.
Birdən eşitdim sevgilimin
Qapını döyməsini:
“Aç ey bacım, ey sevgilim,
Ey göyərçinim, ey gözəlim!
Çünki başım
Şəhlə doludur,
İslatmış saçlarımı gecənin damlları.”

3

QIZ:

Soyunmuşam paltarımı,
Geyinimmi yenidən?
Yumuşam ayaqlarımı,
Bulaşdırımmı yenə mən?

4

Sevgilim uzatdı əlini qapının deşiyindən,
Titrədi bütün içim
Ona qarşı.

5

Açım deyə qapını sevgilimə,
Qalxınca ayağa
Mirra damdı əllərimə,
Süzüldü barmaqlarımdan
Töküldü qapının sürgüsünə.

6

Açdım qapını sevgilimə,
Amma yoxdu sevgilim, getmişdi.
Bayılan kimi olmuşdum
O məni çağırarkən,
Aradım onu,
Tapa bilmədim.
Çağırardım, cavab vermədi.

7

Gördülər məni qarovulçular,
Şəhərdə dolaşanlar.
Vurdular məni, yaraladılar.
Çəkib açdılar örtüyümü,
Hasarı qoruyanlar.

8

Ey Yerusəlimin qızları, sizə and verirəm,
Görsəniz sevgilimi,
Nə söyləyəsinizmi ona?
Söyləyin ki
Sevda xəstəsiyəm.

9

QIZLAR:

Nə var sənin sevgilində
Ey qadınların ən gözəli!
Ki yoxdur o
Başqa bir sevgilidə?
Nə var sənin sevgilində
Ki yoxdur o
Başqa bir sevgilidə?
Ki sən bizə
Belə and verirsən?

10

QIZ:

İşıqlıdır

Və torpaq kimi qırmızıdır

Sevgilim mənim.

Seçiləndir

Minlərin arasından.

11

Qızıldandır

Saf qızıldandır başı,

Xurma salxımıdır,

Qaradır, qarğa kimi

Qıvrım saçları.

12

Su başında

Göyərçinlərdir

Gözləri,

Yuyunmuş süd içində,

Öz yerində hər biri.

13

Ədvə ləkləridir yanaqları,

Qoxulu bitkilər yetişdirən.

Zanbaqlar kimidir dodaqları,

Mirra axıb tökülən.

14

Lülələnmış qızıldır əlləri, (*)
Sarı yaqutla süslənmiş.
Fil dişindən hazırlanmış
Bir sənət işidir gövdəsi,
Mavi yaqutla naxışlanmış.

15

Ağ mərmər sütunlardır qıçları,
Qızıl ayaqlıqlar üstündə.
Livan dağları kimidir görkəmi,
Sidr ağacları kimidir,
Bənzəri az olan.

16

Şirinliklə doludur damağı,
Sevimlidir hər nə onda olan,
Budur mənim sevgilim,
Mənim könüldaşım,
Ey Yerusəlimin qızları!

ALTINCI BÖLÜM

1

QIZLAR:

Hara getdi sevgilin,
Ey qadınların ən gözəli?
Hara getdi sevgilin,
Ki arayaq, səninlə birlikdə?

2

QIZ:

Bağçasına endi sevgilim,
Qoxulu bitkilər ləklərinə.
Gəzinmək istədi bağçalarda,
Zanbaq dərmək istədi.

3

Mən onunam,
Sevgilimin.
Mənimdir
Sevgilim də.
Dolaşır
Zanbaqlar içində.

4

OĞLAN:

Gözəlsən sevgilim!
Tirsə kimisən,
Yerusəlim kimisən şirinlikdə.
Bayraqlı bir ordusan
Qorxulu. (*)

5

Çevir yana
Məni çaşdıran gözlərini.
Gilead dağından dərəyə
Tökülən keçilərdir saçların.

6

Yenicə sudan çıxan
Qoyun sürüsüdür dişlərin,
İkicanlıdır hamısı,
Əkiz balalar doğacaqlar,
İçlərində doğmazı yox.

7

Örtünün altında
Nar parçasıdır
Yanaqların.

8

Altmışdır sayı Kraliçanın,
Səksəndir sayı cariyənin,
Yox sayı qızların.

9

Birdir amma mənim
Heç bir çatışmazlığı olmayan
Göyərçinim.
Anasının
Bircəciyi,
Onu doğan qadının
Göz bəbəyi.
Gördülər onu qızlar
Və öydülər,
Kraliçalar, cariyələr
Xoş sözlər söylədilər.

10

BAŞQALARI:

Kimdir bu qadın,
Səhər şəfəqləri tək
Parıldayır,
Gözəldir ay kimi,
Durudur günəş kimi,
Bayraqlı bir ordudur
Qorxulu?

11

QIZ:

Endim qoz bađçasına

Baxım deyə

Yaşıllanan vadiy ,

Və g r m

Tumurcuqlandı mı  z m t n yi,

 i ek a dımı nar ađacları.

12

Birdən nə oldu ki

 z m bilmədən

Mindirdi ruhum məni

Őanlı arabasına xalqımın. (*)

YEDDİNCİ BÖLÜM

1

BAŞQALARI:

Dön bəri, dön bəri, ey Şulamit! (*)
Dön bəri, dön bəri, ki biz səni
Görmək istəyirik!

Nə görmək istəyirsiniz Şulamitdə
Mahanayim rəqsini görəcəsinə?

2

OĞLAN:

Nə gözəldir
Başmaqlarında yerişin,
Ey soylu bir evin qızı!
Usta bir sənətçinin
Əlləri yaratdı yanbızlarının
Yuvarlaq yerlərini.

3

Dərin bir piyalədir qucağın,
Tükənməz ədvəli şərabi,
Buğda təpəsidir qarnın
Ortasında zanbaqların.

4

Bir ana maralın
Əkiz
Körpələri kimidir
Məmələrin..

5

Sanki fil dişindən
Bir qüllədir boynun.
Bat-Rabimin
Qapısı yanındakı
Heşbon gölləri kimidir
Gözlərin.
Dəməşqə doğru baxan
Livan qülləsi kimidir burnun.

6

Karmel dağı kimidir
Başının
Bədənində duruşu,
Və al-qırmızıdır sanki başındakı
Dağılmış saçların,
Əsir etmiş bir padşahı
Qıvrımların.

7

Nə gözəlsən
Nə şirin
Ey nəşələrdə olan sevda!

8

Xurma ağacıdır sanki boyun,
Və salxımlardır
Məmələrin.

9

Tutum deyə salxımlarından
Xurma ağacına çıxmaq istədim.
Üzüm salxımarı kimi olsun meynələrdə
Məmələrin.
Və almalar kimi qoxusun
Burnunda nəfəsin.

10

Dəyərli
Şərabdır damağın.

QIZ:

Süzülər ağzına
Sevgilimin!
Damar
Yuxulu dodaqlardan.

11

Mənimdir sevgilim
Və mənəm
Onun da diləyi.

12

Gəl çıxacaq çöllərə sevgilim!
Xınagüllərinin (*)
Yanında keçirək gecəni.

13

Səhər erkən
Çıxacaq üzüm bağına,
Görək meynələr
Tumurcuqlandı mı,
Çiçəkləri açdı mı,
Nar ağacları çiçəklə doldumu?
Orda vermək istəyirəm
Sənə sevgimi.

14

Sevgi otları qoxumaqda, (*)
Qapımızın yanında hər çeşid
Əski, həm də yeni (*)
Dadlı meyvələr yığılmışdır,
Mən bunları sevgilim,
Səninçin saxlamışam.

SƏKKİZİNCİ BÖLÜM

1

QIZ:

Qardaşım kimi olaydın ah!
Süd əmmiş anamın
Döşlərindən.
Görsəydim öpərdim səni küçədə
Qınamazdı kimsə məni.

2

Düşərdim önünə
Aparardım,
Mənə öyüd verən
Anamın evinə.
Sənə ədvəli şərabdan içirərdim,
Və öz narlarımın
Suyundan verərdim.

3

Sol qolu başımın altında
Sağ qolu
Qucaqlamış məni.

4

BAŞQALARI:

Sizə and verirəm,
Ey Yerusəlimin qızları oyatmayın!
Oyatmayın sevdanı,
Buraxın qalsın
Ürəyincə!

5

Kimdir o qadın
Gəlir çöldən
Sevgilisinə söykənərək?

OĞLAN:

Alma ağacı altında səni oyandırdım,
Orda sancı çəkdi anan,
Orda doğdu səni.

6

QIZ:

Bas məni bağına
Bir damğa kimi,
Bas məni qoluna
Bir damğa kimi,
Çünki güclüdür sevgi
Ölüm kimi,
Amansızdır tutqu,
Cəhənnəm kimidir,
Alınmaz qarşısı
Yandıran alovlarının.

7

OĞLAN:

Söndürə bilməz sevgini
Güclü sular,
Apara bilməz
Axar çaylar.
Versə bir insan evinin
Sevgi uğrunda var-yoxunu,
Xor baxarlar ona yenə.

8

BAŞQALARI:

Bir bacımız var bizim,
Kiçikyaşlıdır hələ,
Çıxmamışdır döşləri,
Nə edək bacımızla
Bir gün gəlsə elçiləri?

9

O bir hasar olsa, gümüşdən bir
Qalacıq düzəldərik
Üzərində,
Bir qapı yeri olsa, onu biz
Sidr taxtalarıyla tutarıq.

10

QIZ:

Mən bir hasaram
Və qalalardır
Məmələrim.
Artıq yetişmişəm
Gözlərində onun.

11

OĞLAN:

Bir üzüm bağı vardı Süleymanın,
Baal-Hamonda,
Qoruqçulara verdi onu,
Min gümüş olmalıydı hər birinin
Meyvədən gəliri.

12

Qarşımdadır öz üzüm bağım,
Min sənin olsun ey Süleyman!
İki yüz də qoruqçuların.

13

Ey bağçalarda yaşayan sən!
Dostlarım səni eşidirlər;
Qoy dinləyim səsini!

14

QIZ:

Qaç ey sevgilim, bir ceyran ol

Və bir maral balası,

Otları qoxulu dağlarda!

AÇIQLAMALAR VƏ ADLAR

1. AÇIQLAMALAR:

BİRİNCİ BÖLÜM

3

Tökülən yağdır adın:

tökülən yağın qoxusu kimi sənin də adın hər yana yayılmışdır. (*)

5

Örtükləri kimi Süleymanın:

xalıları kimi də çevrilmişdir. (*)

7

Nədən örtüm özümü:

bir yaşlı qadın kimi niyə özümü örtüm? (*)

9

Döyüş arabalarında Fironun:

döyüş arabalarına nədən dişi at qoşulmalıdır?

çünki, dişiliyinin gözəlliyi ilə erkək atları çaşdırıb gücsüz edə bilər. (*)

10

Yanaqbağı:

yanaqbağı, boyunbağı kimi olmuşdur,

amma yanaqlar üçün. (*)

İKİNCİ BÖLÜM

5

Üzüm suyuyla:

üzüm tortuyla və kişmiş tortuyla da çevrilmişdir. (*)

15

Bunu kimin və nə üçün dediyi bəlli deyil. (*)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

8

Dəhşətinə qarşı gecələrin:

gözə görünməz qorxulu varlıqlara qarşı. (*)

BEŞİNCİ BÖLÜM

14

Lülələnməmiş qızıldır əlləri:

nə üçün lülələnməmiş qızıl?

bəlli deyil. (*)

ALTINCI BÖLÜM

4 , 10

Bayraqlı bir ordusan

qorxulu:

gözəlliyi ilə qorxu yaradan. (*)

12

Anlaşılmayan mahnılardan biri kimi bilinmişdir. (*)

YEDDİNCİ BÖLÜM

1

Şulamit:

qızın adı olamlıdır. (*)

12

Xınağüllərinin yanında keçirək gecəni:
bəziləri kəndlərdə keçirək gecəni kimi çevirmişdilər,
çünki, ilkin dildə, ibrani dilində olan söz hər iki
anlamdadır. (*)

14

“Sevgi otları” qoxumaqda:
türkcə çevirmədə “Liebesäpfel” ”adamotu” kimi
çevrilmişdir, bizim dildə bu sözün nə olduğunu tapa
bilmədim! (*)

14

Əski, həm də yeni:
həm tanıdığın həm də tanımadığın meyvələr
deməkdir. (*)

2. ADLAR:

<i>Amana:</i>	Livan dağlarında bir dağ (*)
<i>Bat-Rabim:</i>	Söz olaraq “çoxların qızı” deməkdir, yer adı olmalıdır. (*)
<i>Baal-Hamon:</i>	Bəlli olmayan bir yer adı bəlkə! (*)
<i>En-Gedi:</i>	Bir vadi adı. (*)
<i>Gilead:</i>	Dağ adı (*)
<i>Heşbon:</i>	Bir şəhər adı. (*)
<i>Hermon:</i>	Livan dağlarında bir dağ. (*)
<i>Karmel:</i>	Dağ adı (*)
<i>Livan:</i>	Həm ölkə həm də dağlar adı. (*)
<i>Mirra:</i>	Xoş qoxulu bir qatran (*)
<i>Nard:</i>	Xoş qoxulu bir yağ, ya da qatı şəkildə. (*)
<i>Qedar:</i>	Qara çadırlarda yaşayan bədəvilər. (*)
<i>Sion:</i>	Yerusəlimə yaxın bir təpə adı. (*)
<i>Senir:</i>	Livan dağlarında bir dağ (*)
<i>Şaron:</i>	Dənizkənarı bir düzənlik. (*)
<i>Tirsa:</i>	Kənan şəhərlərindən (*)